

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/92/2019
Identifikačné číslo spisu:	1609203855
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1609203855.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ V. Č., nar. XX.XX.XXXX, G. XXX, B. J., 2/ V. Č., nar. XX.XX.XXXX, G. XXX, B. J., 3./ Q. Č., G. XXX, B. J., všetci zastúpení Consilior Iuris s.r.o., so sídlom: Radlinského 51, Bratislava, IČO: 47 231 157, proti žalovanej: P. S. (právna nástupkyňa z dôvodu úmrtia žalovaného), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. J. XXX, právne zastúpená advokátkou JUDr. Ester Bujnovskou, so sídlom Záhorácka 5478/15B, 901 01 Malacky, o určenie práva prechodu a prejazdu, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/301/2009, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2018 sp. zn. 3Co/203/2017 - 228, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25.10.2018 sp. zn.: 3Co/203/2017-228 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Právna predchodkyňa žalobcov 1./až 3./ U. Č., nar. XX.XX.XXXX a zomr. XX.XX.XXXX svojím návrhom doručeným na súd dňa 23.06.2009 žiadala, aby súd určil, že má právo prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. XXX/XX v kat. úz. B. J., zapísanej na LV XXX v rozsahu podľa GP č. 26/2009, ktorý bude tvoriť súčasť rozsudku. Ďalej žiadala uložiť právnomu predchodcovi žalovanej povinnosť strpieť vedenie inžinierskych sietí cez pozemok parc. č. XXX/XX v kat. úz. B. J., v časti určenej GP č. 26/2009 a umožniť ich opravu a údržbu.

1.1.Svoj návrh pôvodná žalobkyňa odôvodnila tým, že je vlastníčkou v celosti nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. B. J., označených ako parc. č. XXX/XX - zast. plochy a nádvoriach o výmere 292 m², parc. č. XXX/XXX - zast. plochy a nádvoria o výmere 119 m², parc. č. XXX/XXX - zast. plochy a nádvoria o výmere 152 m², parc. č. XXX/XXX - zast. plochy nádvoria o výmere 71 m² a parcely č. XXX/XXX - zast. plochy nádvoria o výmere 189 m², ktoré nehnuteľnosti sú evidované správou katastra Q. na LV č. XXX. Na pozemku parc. č. XXX/XX sa nachádza stavba - rodinný dom so súpisným číslom XXX, zapísaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX. Na pozemku parc. č. XXX/XXX sa nachádza stavba - garáž, neevidovaná na katastri nehnuteľností. Na pozemku parc. č. XXX/XXX sa nachádza rodinný dom so súp. číslom XXX, zapísaný na LV č. XXX. Pôvodný žalovaný bol vlastníkom v celosti nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území B. J., označených ako parc. č.

XXX/XX -zast. plochy a nádvoria o výmere 352 m², zapísané na LV č. XXX. Na pozemku parc. č. XXX/XX sa nachádza stavba - rodinný dom so súpisným číslom XXX, nezapísaný v katastri nehnuteľností, vo vlastníctve pôvodného žalovaného v celosti. Ďalej uvádzala, že je spoluvlastníčka v podiele 2/3 nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území B. J., označených ako par. č. XXX/XX - zast. plochy a nádvoria o výmere 311 m², parc. č. XXX/. zast. plochy a nádvoria o výmere 64 m², ktoré sú evidované na LV č. XXX. Na pozemku parc. č. XXX/XXX sa nachádza drobná stavba - dielňa, nezapísaná v katastri nehnuteľností. Pôvodný žalovaný bol spoluvlastníkom tých istých nehnuteľností v podiele 1/3. Pôvodná žalobkyňa svoje nehnuteľnosti nadobudla na základe darovacej zmluvy od svojho otca Š. S. a matky U. S., keď predmetom daru bol stavebný pozemok parc. č. XXX/XX s rozostavanými základmi rodinného domu. Pôvodný žalovaný nadobudol nehnuteľnosť parc. č. XXX/XX ako stavebný pozemok darom od svojho otca Š. S.. Darovacia zmluva bola spísaná formou notárskej zápisnice bývalým Štátnym notárstvom v Senici, pod č. N315/70, Nz328/70 zo dňa 14.09.1970. V čl. VII tejto notárskej zápisnice sa pôvodný žalovaný zaviazal ako svoju osobnú povinnosť poskytnúť vlastníkovi parc. č. XXX/XX, Š. S. st., ktorý mal na parc. č. XXX/XX postavený rodinný dom so súp. číslom XXX, právo prechodu a prístupu na tento pozemok, a to ako pešo, tak i vozom. Ďalej bol návrh pôvodnej žalobkyne odôvodnený tak, že právní predchodcovia žalobkyne a pôvodný žalovaný na pozemkoch parc. č. XXX/XX a parc. č. XXX/XX začali v roku 1971 stavať rodinný dom pozostávajúci z dvoch bytov - dvojdom, pričom pôvodne sa mal realizovať tak, že samostatný vchod mal byť pre každý z bytov osobitne. Pred samotnou stavbou sa však bratia Š. S. a Q. S. dohodli tak, že stavbu dvojdomu posunuli a prístup k obom bytom bol len zo strany pôvodného žalovaného. Po tom, ako v roku 1986 zomrel otec pôvodnej žalobkyne a pôvodného žalovaného, nehnuteľnosti naďalej užívala matka strán sporu. Právní predchodcovia pôvodnej žalobkyne ani ona sama neboli v minulosti v užívaní prechodu a prejazdu rušení. V roku 2008 sa medzi stranami sporu začali nezhody, ktorý vyústili do podania žaloby.

2. Okresný súd Malacky (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom sp. zn. 5C 301/2009-184 zo dňa 12. apríla 2016 návrh žalobkyne zamietol. Žalobcom v 1./ až 3./ rade uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania na účet právnej zástupkyne, advokátky JUDr. Ester Bujnovskej, so sídlom Záhorácka 5478/15B Malacky v sume 714,14 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1.Súd v rozhodnutí aplikoval ustanovenia § 129 ods.1,2, §130 ods. 1,2, §134 ods.1, §151n ods.1,2,3, §151o ods.1,3 Občianskeho zákonníka a § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku.

2.3.Z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci súd prvej inštancie vyvodil záver, nie sú splnené podmienky pre vyhovieť návrhu. Vlastnícke vzťahy medzi stranami sporu boli nesporné. Žalobcovia 1./ až 3./ ako právní nástupcovia žalobkyne sa domáhali toho, aby súd zriadil právo prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. 249/52 v kat. území B.É. J. vo vlastníctve právneho predchodcu žalovanej a to podľa GP č. 26/2009. Žalobcovia argumentovali tým, že v minulosti sa právo prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. XXX/XX vykonávalo. Základom tohto práva mal byť vzájomný záväzok ich právnych predchodcov, ktorý vyplynul z notárskej zápisnice o darovaní. Vtedy sa podľa ich názoru riešilo aj právo prechodu a prejazdu cez pozemok parc. č. XXX/XX. Prvoinstančný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podľa v súčasnosti platného Občianskeho zákonníka pri dobromyseľnosti je základným kritériom to, či držiteľ vecí alebo vykonávateľ práva, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda, alebo právo, ktoré vykonáva, patria. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť na základe vydržania. Vydržanie je jedným zo spôsobov nadobudnutia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Tieto práva prechádzajú na nadobúdateľa, len čo boli splnené podmienky vydržania. Podmienky vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú a) subjekt práva vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu toto právo patrí, b) právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa vykonáva nepretržite po dobu 10 rokov, c) do 10 ročnej vydržacej doby sa započíta aj doba, po ktorú právny predchodca držiteľa práva vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Právna predchodkyňa žalobcov vedela a túto vedomosť mali aj žalobcovia, že s právnym predchodcom žalovanej neexistovala žiadna zmluva ani dohoda o vecnom bremene, ktorá by sa týkala nehnuteľností parc. č. XXX/XX. Iba tá skutočnosť, že v minulosti svokor a svokra žalobcu v 1./ rade a starí rodičia žalobcov v 2./ rade a v 3./ rade v minulosti používali prístup k svojmu rodinnému domu cez pozemok parc. č. XXX/XX nezakladala vznik práva zodpovedajúceho vydržaniu vecného bremena. Držiteľ musí

byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Nestačí len subjektívne presvedčenie žalobcov o tom, že im právo patrí a nestačí ani to, že toto právo bolo niekedy v minulosti využívané. Podstatné bolo, či existovali konkrétne okolnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť presvedčenie žalobcov o dobromyseľnosti, že im právo patrí. Takouto okolnosťou by bola napríklad existencia zmluvy, ktorá by síce bola neplatná, ale na základe nej by sa pôvodná žalobkyňa ujala držby. Žalobcovia nepredložili žiadny relevantný a hodnoverný doklad o tom, že skutočne uzatvorili zmluvu s právnym predchodcom žalovanej, z ktorej by bolo možné vyvodiť vznik práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Navyiac z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia a aj ich právna predchodkyňa (manželka a matka) už niekoľko rokov právo prechodu nevyužívali. Takúto možnosť ani nemali, keďže žalovaný prechodu aktívne bránil, sporná nehnuteľnosť bola oplotená zo všetkých strán a žalobcovia na ňu nemali prístup. Žalobcovia v čase vynesenia rozsudku prvoinštančného súdu a aj v minulosti využívali prístup k nehnuteľnostiam vo svojom vlastníctve cez iné svoje nehnuteľnosti. Vecné bremeno by muselo byť v rozsudku presne vyjadrené, ku ktorej časti nehnuteľnosti by mali mať žalobcovia určité právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Bolo by preto potrebné vymedziť časť parcely, cez ktorú by mala viesť trasa prechodu. Žalobcovia žiadali prechod a prejazd určiť v rozsahu GP č. 26/2009, tento však naznačoval líniu predpokladanej trasy prechodu a prejazdu bez toho, aby presne špecifikoval rozsah požadovanej trasy prechodu a prejazdu. Nakoľko žalobcovia nepredložili žiadny dôkaz o tom, že v prejednávanej veci sa jednalo o oprávnenú drážbu, nemohlo dôjsť k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Návrh žalobcov bol preto vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súdom prvej inštancie zamietnutý.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1./ až 3./ rozsudkom z 25. októbra 2018 sp. zn. 3Co/203/2017-228 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobcom 1./, 2./ a 3./ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd dospel k záveru, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatoval správnosť jeho dôvodov (§387 ods. 2 CSP).

3.1.Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcov v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý má vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnych skutkových zistení), s ktorými sa treba v odôvodnení rozhodnutia o odvolaní vysporiadať (§387 ods. 3 CSP) odvolací súd uviedol, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu k čomu poukázal na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby o určenie vecného bremena. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie žaloby, ako aj k tvrdeniam žalovaného z hľadiska skutočností uvádzaných na svoju obranu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. CSP súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny záver o nedôvodnosti žalobcami uplatňovaného nároku voči žalovanému na určenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez pozemok žalovaného.

4.Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dňa 06.02.2019 (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie a dovolaciemu súdu navrhli, aby zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave a zároveň zrušil aj rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn.: 5C 301/2009-184 zo dňa 12.04.2016, a vec vrátil odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4.1.Prípustnosť dovolania odôvodnili poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP (teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a ustanoveniami § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP (že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

4.2.Prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa ust. §420 písm.f/ CSP dovolatelia vyvodili z toho, že upovedomenie o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku im nebolo doručené elektronicky. Žalobcovia v podanom odvolaní zo dňa 29.06.2016 žiadali v zmysle §214 ods.3 OSP o upovedomenie elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, zároveň požiadali v zmysle §45 ods.4 OSP o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami na mailovú adresu: R..W.. S

poukazom na právne závery uvedené v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo 179/2010, 3Cdo 236/2010, 7Cdo 38/2012 a v súlade so závermi obsiahnutými v rozhodnutí 3Cdo 714/2015 (R 9/2016) konštatovali, že postupom odvolacieho súdu, ktorým tento nerešpektoval ustanovenie §219 ods.3 CSP, došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

4.3.K prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP dovolatelia uviedli, že rozhodnutie súdu považujú za nesprávne, nakoľko záviselo od vyriešenia právnej otázky - splnenia podmienok vydržania žalobcami, pričom odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a dovolacím súdom je táto právna otázka riešená rozdielne. Za právny titul, od ktorého žalobcovia odvodzujú svoju dobrú vieru, že z určitého právneho vzťahu im patrí právo k cudzej veci, t.j. právo prechodu a prejazdu cez pozemok žalovaného je podľa dovolateľov dohoda medzi vlastními pozemkov, na ktorých došlo k stavbe rodinného domu. Uviedli, že umiestnenie domov na predmetných pozemkoch jednoznačne preukazuje uzavretie tejto dohody, inak by nemalo zmysel pre právneho predchodcu žalobcov postaviť svoj dom na hranici pozemku tak, že nemá k svojmu domu žiaden prístup. Dohoda síce bola len ústna, ale je možné ju považovať za právne relevantnú a má objektívne znaky právneho titulu, aj keď len domnelého, nadobudnutia práva z vecného bremena. Vyriešenie právnej otázky odvolacím súdom, že v danom prípade nemohlo dôjsť k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, nakoľko neboli splnené podmienky vydržania považujú dovolatelia za rozporné s právnou praxou odvolacieho súdu.

5.K podanému dovolaniu sa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyjadrila právna nástupkyňa žalovaného dňa 05.04.2019. Žiadala zamietnuť dovolanie ako nedôvodné a potvrdiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Mala za to, že žalobcovia relevantným spôsobom nepreukázali, že by žiadali odvolací súd o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa ust. §421 ods.1 písm. a/ a c/ CSP uviedla, že tento nemôže obstať, keďže žalobcovia nepreukázali, že by boli splnené základné predpoklady pre vydržanie vecného práva prechodu a prejazdu k nehnuteľnosti tak ako to vyžaduje ust. §134 ods.1 v spojení s ust. §151o OZ, a to existenciu relevantného titulu pre nadobudnutie tohto práva a dobromyseľnosť. Žalovaná žiadala odvolací súd dovolanie žalobcov v celom rozsahu zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

6.Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné a zároveň aj dôvodné.

7.Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

8.V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V uvedenom prípade vyvodzoval dovolateľ prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

12. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) dovolatelia uviedli, že upovedomenie o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku im nebolo doručené elektronicky. Žalobcovia v podanom odvolaní zo dňa 29.06.2016 žiadali v zmysle § 214 ods. 3 OSP o upovedomenie elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, zároveň požiadali v zmysle § 45 ods. 4 OSP o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami na mailovú adresu: R.W.. S poukazom na právne závery uvedené v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 38/2012 a v súlade so závermi obsiahnutými v rozhodnutí 3 Cdo 714/2015 (R 9/2016) konštatovali, že postupom odvolacieho súdu, ktorým tento nerešpektoval ustanovenie § 219 ods. 3 CSP, došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

13. V súlade s ust. § 219 ods. 3 CSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

14. Z obsahu spisu má dovolací súd za preukázané, že žalobcovia v odvolaní doručenom na súd dňa 01.07.2016 osobitne požiadali o upovedomenie elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku (č.l. 206). Zo spisu tiež vyplýva, oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia ústneho pojednávania bolo dané na VVR a vyvesené na úradnú tabuľu súdu dňa 19.10.2018, zvesené dňa 26.10.2018 a zverejnené na webovej stránke súdu. V spise však nie je žiaden záznam o tom, že by odvolací súd upovedomil právneho zástupcu žalobcov na ním uvedenú elektronickú adresu o verejnom vyhlásení rozsudku v zmysle žiadosti a podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

15. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (sp.zn. 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 38/2012) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi konania (strane) možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V niektorých ďalších rozhodnutiach išiel s argumentáciou ďalej a konkretizoval, že k vade tejto povahy dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 O.s.p. o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 O.s.p. požiadal o také doručovanie písomností (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 5 Cdo 227/2013 a 7 Cdo 192/2013).

16. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť; najvyšší súd v týchto prípadoch zrušoval napadnuté rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal správnosťou v nich zaujatých právnych záverov (viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

17. Vyššie uvedené právne závery, súladné so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp.zn. 3 Cdo 714/2015 (neskôr publikovanom ako judikát R 9/2016), zastáva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a konštatuje, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nedodržiaval procesný postup v zmysle § 219 ods.

3 CSP, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobcovia opodstatnene namietali dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18.Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19.Pre obe dovolateľmi uvedené procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

20.Pokiaľ dovolatelia opierali prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

21.Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach a predpokladoch o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým, ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen všeobecne novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétne cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP

22.Dovolací súd preskúmaním obsahu dovolania zistil, že dovolatelia si nespĺnili túto povinnosť, keď nekonkretizovali, neformulovali právnu otázku, neuviedli konkrétne rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd odchyľil, a tiež neuviedli, v čom sa odvolací súd v prejednávanej veci odchyľil od ustálenej súdnej praxe odvolacieho súdu.

23.Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa ustanovenia §421 ods.1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov, teda ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili a nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Ak dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, bolo ich procesnou povinnosťou konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, príp. označením konkrétnych odlišných, protirečiacich si rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24.Za týchto okolností dovolací dôvod nebol dovolateľmi vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo znamená, že žalobcovia žiadnym spôsobom nevyargumentovali existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP, ktoré v dovolacom prejave uviedli, a teda v tejto časti je dovolanie neprípustné.

25.Vzhľadom na dôvody uvedené v bodoch 12 až 17 je však dovolanie nielen prípustné ale aj dôvodné v

zmysle ust. §420 písm. f/ CSP, a preto najvyšší súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

26. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.